

VLIZINE

jrg. 6, nr. 7-8-9 (juli-augustus-september 2005)

Het e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

VU.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: 'unsubscribe VLIZINE'. Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: 'subscribe VLIZINE'. Archiven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

INHOUD

1. Kalender

- 1.1. [Vlaanderen toont natuurherstel in kustzone aan Europa](#)
- 1.2. [Ruim aanbod aan informatieessies over onze kust dit najaar](#)
- 1.3. [De 'Noordzeedagen' editie 2005](#)
- 1.4. [Causerieen economie en ecologie in havengebieden: visie van eminente sprekers](#)
- 1.5. [Ecosystemen in veranderende riviermondingen, thema voor internationaal symposium te Haren](#)
- 1.6. [Workshop over indicatoren voor kustfenomenen en beleid](#)
- 1.7. [HYDRO 06: Antwerpen verwelkomt internationaal hydrografisch colloquium in 2006](#)

2. Publicaties

- 2.1. [Nieuw Scheldeboek deze week voorgesteld aan de pers](#)
- 2.2. [Portaalsite ter bevordering van de internationale mobiliteit van onderzoekers](#)
- 2.3. [Veelbelovende techniek om vislanemigratie te volgen](#)
- 2.4. [Databank Europese mariene FP6-projecten nu doorzoekbaar](#)
- 2.5. [Strand- en duinplantengidsjes vers van de pers](#)

3. Vacatures/beurzen/fondsen

- 3.1. [Call voor 'Global change and ecosystems' programma FP6 gelanceerd](#)
- 3.2. [Twee doctoraatsbeurzen voor diepzeeonderzoek in het buitenland](#)
- 3.3. [Nieuw lers centrum voor toegepaste mariene biotechnologie zoekt experts](#)

4. Varia

- 4.1. [Intentievereenkomst aankoop Zwin getekend](#)
- 4.2. [Dodelijke ongevallen op zee: draaiboek voor steun aan nabestaanden](#)
- 4.3. [Will u nok burger van de Oceaen worden? Het kan!](#)
- 4.4. [Vlaamse professor bekroond voor onderzoek sedimenttransport](#)
- 4.5. [Zeevogelreintuities](#)
- 4.6. [Doctoraatsverdedigingen e.a.](#)

5. Vraagbaak de 'Zeeloods'

1.1. VLAANDEREN TOONT NATUURHERSTEL IN KUSTZONE AAN EUROPA

Niet minder dan 170 onderzoekers, terreinbeheerders, beleidsverantwoordelijken en andere geïnteresseerden uit 16 landen zakten vorige week af naar Koksijde voor het internationale colloquium 'Dunes & Estuaries 2005'. Dit evenement, georganiseerd door AMINAL-Natuur, het Vlaams Instituut voor de Zee, de Kustvereniging EUCC en de gemeente Koksijde, wilde o.a. aandacht vragen voor de talrijke natuurherstelprojecten die de afgelopen tien jaar aan de Vlaamse kust zijn gerealiseerd. Mede met de steun van het Europese LIFE-Nature programma kon immers een halt worden toegevoerd aan de dichtsluiting van onze kust en het bedenkelijke imago van onze kuststreek als zijnde een moderne 'Atlantic Wall' waar geen ruimte is voor groen. De 685 pagina's tellende proceedings van 'Dunes & Estuaries 2005' bevatten meer dan 90% van alle voordrachten en posters, en werden bij de start van het symposium aan elk van de deelnemers overhandigd. Tevens plannen de organisatoren om de aanbevelingen van de zes thematische workshopdiscussies ('Technical aspects', 'Role of scientific research and monitoring', 'Hydrology and management of dunes and estuaries', 'Tourism/recreation & nature development/restoration', 'nature restoration/development in harbours' en 'Shoreline management') op korte termijn in een rapport te verspreiden.

Aansluitend bij het onderwerp van de workshop rond natuurherstel in havens, loopt dezer dagen (29-30 september 2005: Hoek van Holland) de conferentie 'Ports and nature, striking a new balance'. Vanuit het project 'New! Delta' (2004-2007: <http://www.newdelta.org>) wil men met tien partners uit Engeland, Frankrijk, België en Nederland werken aan een soepeler samenwerking tussen havengemeenschappen en natuurbeschermers en een netwerk activeren dat een duurzame samenhang helpt bewerkstelligen.

1.2. RUIM AANBOD AAN INFORMATIEESSIES OVER ONZE KUST DIT NAJAAR

De kust is in! En dat uit zich ondermeer in een groeiend aanbod aan informatieve sessies over kustthema's. Als aanloop naar een specifiek en gevuld zee- en maritiem programma in 2006-2007, zet de Uitstraling Permanente Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (UPV) alvast de toon met een vijftal voordrachten over 'Schrijvers aan de kust' (Dirk Beirns & Paul Van Aken), 'De kust geologisch gezien' (Cécile Baeteman), 'Een gecoördineerd kustbeheer' (Kathy Belpaeme) en 'Het Vlaams Instituut voor de Zee: een presentatie' (Jan Mees). De voordrachten vinden telkens plaats op donderdagnamiddag, ofwel in de gebouwen van het Vlaams Instituut voor de Zee, het VOC Westhoek te Koksijde, VOC Noorderlicht te Blankenberge of in de Geuzetorren. Meer info bij: jan.seys@vliz.be.

Daarnaast organiseren het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer en Horizon Educatief reeds voor de tweede maal een reeks van vijf informatieve sessies over de kust. Op deze sessies krijgt u niet alleen een voordracht te horen van kustexperts, ook wordt u aangemoedigd om uw mening te uiten en nieuwe ideeën naar voor te schuiven. Thema's die aan bod komen zijn: 'Toekomstbeleid voor de Vlaamse kust' (24/11), 'Invasie van vreemde soorten en wijzigingen in kustfauna en -flora' (1/12), 'Ruimtelijke ordening te land en ter zee' (8/12), 'Zeespiegelstijging' (15/12), 'Quota in de visserij' (22/12). Meer info en inschrijvingen bij Kathy Belpaeme (Tel.: 059/34 21 41; kathy.belpaeme@kustbeheer.be).

1.3. DE 'NOORDZEEDAGEN' EDITIE 2005

Naar jaarlijkse gewoonte vinden in het najaar de 'Noordzeedagen' plaats. Dit jaar is deze tweedaagse meeting van onderzoekers, beleidsmakers en gebruikers van de Noordzee op 13 en 14 oktober te gast in Texel. Andermaal belooft het een boeiend gebeuren te worden met heel veel contactmogelijkheden met zee-experts uit de lage landen. Het thema voor 2005, 'De Noordzee: grote veranderingen in systeem en regelgeving', is opgesplitst in diverse deeltopics:

- * **Regelgeving:** De implicaties van oude en nieuwe regelgeving als de Vogel- en Habitat Richtlijn, de Kader Richtlijn Water en de Europese Mariene Strategie. Beschermde gebieden.
- * **Ecologie:** Opvallende veranderingen in het ecosysteem van de Noordzee. Vogels en bruinissen verspreiden zich anders, hoe komt dat? Waar blijven de platvissen uit onze kuststrook, einde van een kinderkamer? Effecten van klimaatverandering?
- * **Morfodynamica:** Slib- en zandtransport in relatie met kustverdediging. Effecten op onze stranden en kustwalen. Wal is beter: vooroverspuiting of strandsuppletie? Houdt de aanslibbing in de Waddenzee de verwachte veranderingen bij of verdwijnen de platen?
- * **Nieuwe gevaren?** Mondiaal transport van invasieve soorten via zeescheepvaart en aquacultuur. Het belang van larven en hun vestigingsmogelijkheden. Of leven met de verandering.
- * **oesters** (i.p.v. mossels op het menu)? Gevaren van oude of nieuwe giftige stoffen? De rol van virussen?
- * **Coördinatie en toegankelijkheid van beleidsproblemen en kennis.** Hoe bundelen we onze krachten? Geïntegreerd Noordzee onderzoeksplan 2006-2010!

Het volledige programma vindt u op: <http://www.noordzeedagen.nl>

1.4. CAUSERIEËN ECONOMIE EN ECOLOGIE IN HAVENGEBIEDEN: VISIE VAN EMINENTE SPREKERS

Het Schelde-estuarium komt tegenwoordig zeer frequent in het nieuws: de uitbreiding van de haven, de verdere verruiming van de waterkwaliteit, het vernieuwde Sigma-plan, recreatie op en langs de Schelde zijn maar enkele thema's. Duurzame ontwikkeling en duurzaam ondernemen zullen sleutelbegrippen worden, willen we deze zeer uiteenlopende en vaak tegengestelde functies in het gebied vrijwaren. Hoewel deze begrippen gemeengoed zijn, blijkt in de praktijk de invulling vaak moeilijk. Het Scheldelands, i.s.m. ARGUS vzw, levert graag een bijdrage aan dit debat met de organisatie van een reeks causerieën rond het thema 'Economie en ecologie in havengebieden'. Drie eminente sprekers, die een belangrijke rol spelen in de toekomst van het estuarium, zullen elk hun visie rond het samengaan van economie en ecologie en de toekomst van het estuarium belichten. Op 5 oktober (12-14u) spreekt Thijs Kramer, gedeputeerde voor de Provincie Zeeland in de Abdij van Middelburg; op 25 oktober (12-14u) zal Eddy Bruyninckx, directeur-generaal van het Havenbedrijf Antwerpen, de aanwezigen onderhouden in het Rockxhuis te Antwerpen en op 28 november (12-14u) is Kris Peeters, Vlaams Minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur gastspreekster in het Hof van Liere. De kostprijs bedraagt 100 EUR per causerie voor leden van het Scheldelands, en 150 EUR voor niet-leden.

Het volledige programma en bijhorende informatie kan u vinden op: <http://www.scheldelands.be/scheldelands.pdf>. Inschrijven kan door het bijgevoegd inschrijvingsformulier te mailen naar: info@scheldelands.org. Aangezien het aantal deelnemers beperkt is, raden wij u aan zo snel mogelijk in te schrijven.

1.5. ECOSYSTEMEN IN VERANDERENDE RIVIERMONDINGEN, THEMA VOOR INTERNATIONAAL SYMPOSIUM TE HAREN

Van 26 tot en met 29 november 2005 vindt te Haren (NL) het internationale symposium 'Ecosystems in Changing Estuaries' plaats. De 'Estuarine & Coastal Sciences Association' (ECSA: <http://www.ecsa-coast.org>) en de universiteit van Groningen willen tijdens deze conferentie o.a. specifieke aandacht vragen voor ecosystemeffecten van landwinning, baggerstorten, kustbouwwerken, pollutanten en verkeerd gebruik van levende rijkdommen. Tevens zal dit symposium de opruststelling van prof. Wim Wolff de nodige glans geven. Alle info op hogervermelde website of via prof. Victor de Jonge: vn.de.jonge@rug.nl.

1.6. WORKSHOP OVER INDICATOREN VOOR KUSTFENOMENEN EN -BELEID

Wilt u mee zijn met de ontwikkelingen op het vlak van het gebruik van indicatoren voor een duurzaam kustbeheer voor de Belgische kust en de recente ontwikkelingen in Europa? Dan is de workshop op dinsdag 8 november (10-17.30u) in het IOC Project Office van UNESCO te Oostende vast iets voor u. Met als titel 'Ons kustbeleid onder de loep' brengen het Vlaams Instituut voor de Zee en het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden een overzicht van de gangbare indicatoren en de toepassingsmogelijkheden aan onze kust, gevolgd door een interactief namiddagdebat. Deelname is gratis, inschrijven gewenst. Meer info bij: annkatrien.lescravaet@vliz.be.

1.7. HYDRO 06: ANTWERPEN VERWELKOMT INTERNATIONAAL HYDROGRAFISCH COLLOQUIUM IN 2006

Van maandag 6 tot en met donderdag 9 november 2006 zal in het Provinciehuis Antwerpen de vijfde internationale HYDRO conferentie plaatsvinden. HYDRO 06 is een initiatief van de Hydrographic Society Benelux, gesteund door de International Federation of Hydrographic Societies. Met als centrale thema 'Evolutions in the hydrography' zullen diverse onderwerpen – zoals oceanografie, kartering, databeheer, multibeam, lidar, magnetometrie, GIS e.a. – de revue passeren. Deelnemers die wensen dat een presentatie of een poster in het programma wordt opgenomen, worden gevraagd een korte samenvatting van maximum 2 pagina's op te sturen tegen uiterlijk 16 december 2005. Dit kan via de website: <http://www.hydro06.com> of per email: abstracts@hydro06.com (bij voorkeur als een pdf).

2.1. NIEUW SCHELDEBOEK DEZE WEEK VOORGESTELD AAN DE PERS

Het voorbije jaar schonk de Provinciale Zeeuwse Courant i.s.m. Vogelbescherming Nederland wekelijks aandacht aan unieke plekjes langs de Vlaamse Schelde en de Westerschelde, dertig plekjes die stuk voor stuk de moeite van het bezoeken waard zijn en waar het op een aantal plaatsen goed vogels kijken is. De voltagere serie is nu gebundeld in het boek 'Langs de boorden van de Schelde', uitgebreid met extra hoofdteksten en geïllustreerd met gedetailleerde kaarten en bijna 200 kleurenfoto's van de Vlaamse natuurfotograaf Ludo Goossens. Dit 192 pagina's tellende boek is uitgegeven bij Verse Hoeven Uitgeverij en is vanaf eind september te koop à 18,50 EUR bij de boekhandel. U kunt het boek ook bestellen via: <http://www.versehoeven.com>.

2.2. PORTAALSITE TER BEVORDERING VAN DE INTERNATIONALE MOBILITEIT VAN ONDERZOEKERS

Europa wil tegen 2010 de meest performante kenniseconomie ter wereld worden. Een belangrijke sleutel hierin vormt het stimuleren van de mobiliteit van onderzoekers. Daarom heeft de Europese Commissie twee concrete initiatieven gelanceerd om deze mobiliteitsstrategie te ontwikkelen. Met ERA-MORE (het European Network of Mobility Centres: <http://europa.eu.int/eracareers/era-more>) worden onderzoekers en hun families bijgestaan in hun professionele en dagdagelijkse activiteiten in een gastland. Met de portaalite ERACAREERS (<http://europa.eu.int/eracareers>) is een belangrijk knooppunt gecreeerd zowel voor onderzoekers die elders in de Europese Unie aan de slag willen, als voor organisaties die talentvolle onderzoekers willen binnenhalen. De portaalite biedt een massa informatie over beschikbare beurzen en werkcontracten, naast heel wat praktische informatie.

Het ERA-MORE netwerk bestaat momenteel uit de nationale netwerken van 33 landen en uit meer dan 200 mobiliteitscentra. Het Belgische netwerk, Mercatornetwerk genaamd, is op 19 september officieel gelanceerd. De administratie Wetenschap en Innovatie binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is verantwoordelijk voor de oprichting van het Vlaamse netwerk (http://awi.vlaanderen.be/internationale_samenwerking/index.php?id=125).

2.3. VEELBELOVENDE TECHNIË OM VISLARVENMIGRATIE TE VOLGEN

Het stond in een zomernummer (26 juli 2005) van *Current Biology* Bioloog Simon Thorold van het gerenommeerde Amerikaanse Woods Hole Oceanographic Institution (WHOI) ontwikkeld, i.s.m. Australische en Franse collega's, een techniek om de verplaatsingen van jonge koraalvissen te volgen. Ze merken clownvissen (Nemo-visjes) reeds in de embryonale fase met het antibioticum tetracycline, waarvan gekend is dat het de tanden van menselijke foetusden donker kleurt bij innamen door de moeder. Op die manier bleek men ook de gehoorbeentjes van de vissen te kunnen labelen, waardoor ze blijvend herkenbaar zijn als afkomstig uit een bepaald gebied. Hoewel de techniek slechts om één soort, de clownvis, werd toegepast, maakt men zich sterk dat uitbreiding naar andere soorten haalbaar is. Deze techniek zal ongetwijfeld bijdragen tot een betere kennis van de verplaatsingen die vislarven maken en zo zondermeer leiden tot meer inzicht in de wenselijke beschermingsmaatregelen van visbroedstocks. Lees meer op: <http://www.whoi.edu/mr/pr.do?id=5818>.

2.4. DATABANK EUROPESE MARIENE FP6-PROJECTEN NU DOORZOEKBAAR

De Europese Kaderprogramma's voor Onderzoek en Ontwikkeling zijn de meerjarige programma's ter ondersteuning van het Europese beleid door onderzoek en ontwikkeling. Momenteel loopt het zesde Kaderprogramma (2002-2006) en zijn de voorbereidingen voor FP-7 volop bezig. Recent werd door EuroOcean, het Europese Centrum voor Informatie over Mariene Wetenschappen en Technologie, een zoekinterface aangemaakt die het mogelijk maakt alle mariene projecten binnen de FP-6 databank op te sporen. De databank is consulenteerbaar op <http://www.eurocean.org/contents.php?id=346> en omvat 156 projecten. Mogelijke zoekcriteria zijn: keyword, acronym, land, activiteitsgebied en instrument. De databank bevat daarnaast ook nog contactgegevens, info over de coördinatoren, deelnemende landen, type contract, financiering en projectomschrijving. Een handige informatiebron.

2.5. STRAND-EN DUINPLANTENGLIDSJES VERS VAN DE PERS

Ze zijn er! De strand- en duinplantenglidsjes voor de kust van Gravelines (N-Frankrijk) tot Nieuwpoort. Dit set van twee molc verzorgde en inhoudelijk degelijke veldgidsen is een initiatief van het grensoverschrijdend samenwerkingsverband Tijffaf, gerealisceerd in het kader van het Interreg III project. In ruim 70 pagina's komen respectievelijk de belangrijkste strandvondsten en bloemen uit de duinen aan bod. Mooie foto's, verrassende tekeningen en een handig formaat maken van deze twee werkjes een hebbeding. Elk van deze ecogidsen is te verkrijgen zowel in het Nederlands als het Frans, aan 2,5 EUR bij de Toeristische diensten van de westkustgemeentes. Meer info bij: nme@west-vlaanderen.be.

3.1. CALL VOOR 'GLOBAL CHANGE AND ECOSYSTEMS' PROGRAMMA FP6 GELANCEERD

Op de CORDIS-site verscheen in juli 2005 een nieuwe thematische call voor het zesde Kaderprogramma. Het betreft een oproep voor proposals 'Global change and ecosystems' binnen de activiteit 'Sustainable development, global change and ecosystems', kaderend binnen het specifieke programma 'Integrating and strengthening the European Research Area' (http://lca.cordis.lu/search/index.cfm?useaction=lenders-simpledocument&TEN_RCIN-24172&CFID=4497588&CFCTOKEN=12715151). Het beschikbare budget bedraagt 205 miljoen EUR en zal o.a. worden aangewend ter financiering van Integrated Projects (IP), Networks of Excellence (NoE), specific targeted research projects (STREP), coordinatceacties (CA) en specific support actions (SSA) m.b.t. broeikasemissies, waterkringlopen, biodiversiteit en ecosystemen, desertificatie en natuurrampen en duurzaam landgebruik. Deadline voor insturen van de voorstellen is 3 november 2005.

3.2. TWEE DOCTORAATSBEURZEN VOOR DIEPZEEONDERZOEK IN HET BUITENLAND

Wie interesse heeft voor één van volgende twee doctoraatsbeurzen zal snel moeten zijn. Solliciteren dient immers te gebeuren tegen uiterlijk 1 oktober 2005. De jobs zelf zullen normaliter van start gaan in januari 2006 en kaderen in het project DEEPSETS ('Deep-sea & Extreme Environments, Patterns of Species and Ecosystem Time Series'). De functie met als scope onderzoek van diepzeesedimenten zal ingevuld worden door het Duitse Senckenberg Instituut (Wilhelmshaven) en het Griekse Centrum voor Marien Onderzoek (Heraklion – Kreta). De tweede functie spits zich toe op chemosynthetische omgevingen en zal worden begeleid door de Universiteit van de Azoren, IFREMER Brest, het National Oceanographic Centre (Southampton) en mogelijk het AWI (Bremerhaven).

Meer info op <http://www.noc.soton.ac.uk/GDD/DEEPSEAS/> of bij dr. David Billet (Tel.: +44(0)23 80 596 354; dsmb@noc.soton.ac.uk).

3.3. NIEUW IERS CENTRUM VOOR TOEGEPASTE MARIENE BIOTECHNOLOGIE ZOEKT EXPERTS

Ter bestaiffing van het nieuwe Ierse Centrum voor Toegepaste Mariene Biotechnologie (CAMBio: <http://www.cambio.ie>) wordt gezocht naar drie postdocs en een technicus, met relevante ervaring. Het centrum zal met name onderzoek verrichten naar: (1) de herkenning van larven van tweekleppige schelpdieren m.b.v. fluorescentie in-situ hybridisatie (FISH) technieken; (2) de ontwikkeling van hoogwaardige producten uit het verwerkte afval van kreeftachtigen; (3) de ontwikkeling van real-time PCR technieken voor de detectie van *Listeria*, *Salmonella* en *E. coli* in mariene producten. Solliciteren dient te gebeuren vóór 14 oktober 2005.

4.1. INTENTIEVEREENKOMST AANKOOP ZWIN GETEKEND

Menig persoon zal op 9 september 2005 toch wel wat verwonderd hebben opgekeken bij het lezen van het krantenbericht dat het Zwin, na meer dan 50 jaar eigendom van de private onderneming de Compagnie Het Zoute, zal worden verkocht. Of juist: dat de huidige eigenaar, de Vlaamse minister Kees Peeters en de Bestedende Deputatie van de provincie West-Vlaanderen een intentieverklaring hebben getekend om de aankoop mogelijk te maken. Als een akkoord over de prijs wordt bereikt, zal daarmee een gebied van ruim 155 ha (Zwinvlakte + Zwinpark) aansluiting vinden bij het natuurreservaat 'De Zwindunnen' en zo een Vlaams reservaat van ruim 350 ha doen ontstaan. Bij het kabinet van minister Peeters is intussen te horen dat – eens de verkoop rond – zal gestreefd worden naar een beheer dat rekening houdt met diverse betrokkenen en een evenwicht nastreeft tussen natuurbehoud en natuur- en milieueducatie. De nieuwe plannen m.b.t. het Zwin zijn overigens niet los te zien van de Ontwikkelingschets 2010 voor het Schelde-estuarium, dat projectgewijs invulling wil geven aan een grensoverschrijdend streven naar een veilige, ecologische en toegankelijke Schelde. In deze visie past een vergroot Zwin en een bijkomende ontpoldering van 120 à 240 ha. Met een dergelijke ontpoldering zou volgens een studie van de Internationale Zwincommissie ook komaf kunnen worden gemaakt met de alarmerende verandering van 's lands best bekende natuurgebied. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

4.2. DODELIJKE ONGEVALLen VAN ZEE: DRAAIBOEK VOOR STEUN AAN NABESTAANDEN

Een analyse van arbeidsongevallen bij Belgische zeevissers met duidelijke afloop, leert dat nabestaanden in het verleden vaak niet alleen geconfronteerd werden met een ondragelijk menselijk leed, maar dat ze ook nog moesten opboksen tegen een administratieve rompslomp. Pas na een hele resem telefoontjes of bezoeken werd het duidelijk wat er hen te doen stond. Daar zou nu verandering in moeten komen. Op 22 september stelde minister van de Noordzee, Johan Vande Lanotte, het eerste draaiboek voor dodelijke ongevallen op zee voor aan de pers. Dit draaiboek geeft concreet aan welke stappen nabestaanden moeten ondernemen indien er zich een dodelijk ongeval op zee voordoet. Het draaiboek kwam tot stand met de steun van alle bevoegde diensten (de aalmoezenier/de morele consulente, het Fonds voor Arbeidsongevallen, het erkend sociaal secretariaat, de FOD Mobiliteit en Vervoer, de scheepvaartpolitie, de sociale dienst van de gemeente) en het Zeevissersfonds. Het is gratis te verkrijgen voor de visser en zijn familie in het erkend sociaal secretariaat, het FAO, bij de aalmoezenier en de morele consulente, bij de Stichting Duurzame Visserij, bij de scheepvaartpolitie, de sociale diensten van de gemeenten, het Zeevissersfonds of de vakbonden. Ook in de bibliotheek van het Vlaams Instituut voor de Zee kan een exemplaar worden geraadpleegd.

4.3. WILT U OOK BURGER VAN DE OCEAAN WORDEN? HET KAN!

Het 'World Ocean Network' werd in november 2002 opgericht in navolging van de Wereldtop Duurzame Ontwikkeling in Johannesburg, met als doel een verstandig en duurzaam gebruik van zeeën en oceanen wereldwijd te promoten. Dit netwerk dat bestaat uit wetenschappelijke instellingen, musea, aquaria, ngo's en verenigingen, wordt ondersteund door het Global Forum on Oceans, Coasts and Islands, de Intergovernmental Oceanographic Commission van UNESCO en het UN Environmental Programme UNEP. Naast de organisatie van de jaarlijkse World Ocean Day (8 juni), lanceerde het World Ocean Network op 8 juni 2004 – in Europa met steun van de Europese Commissie DG-Research – een World Ocean Paspoort dat iedereen toelaat 'Burger van de Oceaan' te worden. Van een burger van de oceaan wordt verwacht dat hij/zij nadenkt over de impact van zijn/haar levenswijze op de oceanen en probeert te handelen op een duurzame wijze. In België kunt u een dergelijk paspoort gratis bekomen via de Antwerpse Zoo, het Aquarium van de Universiteit van Luik, Aqualopta of het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en straks ook bij het VLIZ. Ook het hier gevestigde European Network of Scientific Centres ECSITE en de European Union of Aquaria Curators zijn verdelers. Meer info op: <http://www.worldoceannetwork.org>. Daarnaast organiseert het World Ocean Network binnenkort (29 januari – 2 februari 2006) zijn derde internationale meeting, getiteld 'Acting together for the future of the blue planet'. De meeting gaat door in Franse mariene centrum Nausicaà in Boulogne-sur-mer, waar zich ook het secretariaat van het World Ocean Network bevindt, en volgt onmiddellijk op de Global Conference on Oceans, Coasts and Islands (<http://www.globaloceans.org>) die plaatsvindt in de UNESCO hoofdkwartieren te Parijs.

4.4. VLAAMSE PROFESSOR BEKROOND VOOR ONDERZOEK SEDIMENTTRANSPORT

De 'World Association for Sedimentation and Erosion Research' heeft professor Ronny Verhoeven, ir. Renaat De Sutter en ir. Marc Huygens – allen verbonden aan de faculteit Ingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent – bekroond met de driejaarlijkse prijs voor de beste publicatie in 'The International Journal of Sediment Research'. Het drietal kreeg de prijs 'in recognition of outstanding contribution to sedimentation studies' voor hun artikel 'Sediment transport experiments in unsteady flow'. Prof. Ronny Verhoeven was tevens promotor van de doctoraten van zijn co-auteurs. Meer info bij Annelies Vermeir, PR-verantwoordelijke Faculteit Ingenieurswetenschappen (Tel. 09 264 37 95; Annelies.Vermeir@UGent.be).

4.5. ZEEZOOGLIERENNIJWS

Nooit eerder zijn zoveel dode bruinvissen aangetroffen op onze stranden. Dit blijkt uit tellingen uitgevoerd en gecoördineerd aan de Belgische kust door de Beheersheid Mathematisch Model Noordzee (http://www.mumm.ac.be/NL/Management/Nature/search_strandings.php). In de afgelopen negen maanden waren het er niet minder dan 66! Ter vergelijking: tussen 1990 en 1996 werden jaarlijks slechts 3-6 gestrande bruinvissen gerapporteerd, tussen 1997 en 2004 jaarlijks 8-37. De oorzaak van dit stijgende aantal strandingen ligt voor een belangrijk deel bij het toegenomen aantal waarnemingen van levende exemplaren voor de kust, in combinatie met de risico's die deze dieren lopen op verdinking in allerlei netten. Naar schatting sterven jaarlijks zo'n 7000 bruinvissen in visnetten in de ganse Noordzee. Om hier iets aan te doen is sinds 1 juni 2005 het gebruik van pinners (akoestische afschrikmiddelen) op stilsaaiende netten in de Noordzee verplicht. Dat het aantal waarnemingen van zeezoogdieren, en meer in het bijzonder van bruinvissen, sterk is toegenomen in onze contreien blijkt ook uit de resultaten van het project Rugvin in Nederland. Tussen januari en juni 2005 telden waarnemers aan boord van ferries tussen Hoek van Holland en Harwich niet minder dan 153 bruinvissen en 77 wittuulduifjens (bron: EUCC Coastal News).

4.6. DOCTORAATSVERDEDINGEN e.a.

- * **Judy Fockede** mocht op 19 september 2005 met succes haar doctoraat m.b.t. het 'Dieel en de groei van *Neomysis integer*' verdedigen aan de Universiteit Gent. Promotor was prof. Dr. Magda Vincx, copromotor dr. Jan Mees. Proficiat, Nancy!
- * **Eric Struyf** komt pas op 13 oktober 2005 aan de beurt met zijn proefschrift getiteld: 'The role of freshwater marshes in estuarine silica cycling (Scheldt Estuary)'. De voorstelling gaat van start om 15u in de promotiezaal van gebouw Q in de campus Drie Eiken van de Universiteit Antwerpen.

Wie zouden het erg op prijs stellen als ook andere onderzoekers die de datum van hun verdediging reeds kennen, of na de verdediging het resultaat hiervan willen kenbaar maken, dit zouden laten weten aan jan.seys@vliz.be voor opname in het VLIZINE.

5. VRAAGBAK DE ZEELOODS'

* Het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (BMM/KBIN) bereidt een **overzicht voor van de strandingen en waarnemingen van walvisachtigen** (walvissen, dolfinen en bruinvissen) in België. Uw waarnemingen van deze diersoorten in België zijn welkom bij het KBIN. Ook historische documenten (bv. oude foto's van gestrande walvisachtigen) zijn nuttige informatie en zullen in dank aanvaard worden. U kunt de relevante personen bij BMM bereiken op mailto:dolphin@mumm.ac.be.

Via deze rubriek kan iedereen oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. De informatie dient gestuurd te worden naar Jan Seys (jan.seys@vliz.be). We nemen het bericht op in de vraagbaak van één van de volgende VLIZINES.

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2005 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennisgeving worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

<http://www.vliz.be>

VLIZ

Vlaams Instituut voor de Zee vzw
Flanders Marine Institute
Wandelaarkaai 7 - B-8400 Oostende, Belgium
Tel. +32(0)59 34 21 30
Fax +32(0)59 34 21 31
<http://www.vliz.be>